

Forfatter: Brandes, Edvard

Titel: Udrag fra Holberg og hans Scene

Citation: Brandes, Edvard: "Holberg og hans Scene", i Brandes, Edvard: *Holberg og hans Scene*, Gyldendal, 1898, s. 134. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brandesed_03-shoot-idm140324074689664/facsimile.pdf (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Holberg og hans Scene

at nybesætte de Roller, der i de Holbergske Skuespil trænger til friske Kræfter.

Pernilles korte Frøkenstand gik dog væsentligt med samme Rollebesætning, som da Stykket 1873—74 optoges efter lang Hvile. Saaledes har da de samme Skuespillere behersket Rollerne i næsten en Snes Aar, og man tør paastaa, at Teatret ikke i denne Sæson har overanstrengt hverken Unge eller Gamle for Holbergs Skyld.

Udførelsen var delvis lykkelig. En særlig Interesse knyttede sig naturligvis til Hr. Mantzius' Fremstilling. Han havde anlagt en levende Maske, et brutalt rødt, lidt apoplektisk Ansigt og et saadant usikkert Mæle, som en slap Tunge og tandløse Gummer tilvejebringer. Undertiden skimtedes vel nok den unge Mand igennem den paatagne Holdning, men hvis Hr. Mantzius hyppigt spillede Rollen, fik han snart Greb paa de enkelte Dele, der endnu ligger i Skygge. Hans Jeronimus var næppe devot nok; i al Tarvelighed staar den gamle Kæltring dog som vag Efterligning efter den Molière'ske Tartufe, og de mange himmelske Aabenbaringer, hvormed Manden hjælper sig, trænger vistnok til kraftigere Betonning. Forsaavidt var Masken brutalere end Manden: den lystne Olding, som Hr. Mantzius fremstiller, vilde vel næppe bruge saa mange hylerske Omsvøb for at frarøbe sin Stedsøn hans Kæreste. Holberg vovede

ikke, saa lidt som Molière, at gøre Hykleren til Præst: den danske Professor skildrede ham som velstaaende Borger, medens den franske Digter tog ham som Opkomling. Men Gang efter Gang er det dog »Himlen«, som Jeronimus paaberaaber sig til Støtte for hver Skurkestreg, han begaar.

Roses maa som næsten altid Hr. Mantzius' naturlige, menneskelige Tale. Hans Jeronimus besad intet dumt Karikeret, Replikerne faldt med Fynd som i en Samtale. Uden megen Kulør. Det er jo mere Linjen end Farven, hvorover den talentfulde Skuespiller raader, og med de komiske Effekter kneb det. Imidlertid vidnede denne kloge Gengivelse om et betydeligt kunstnerisk Arbejde.

Af de ældre Kunstnere gensaa man adskillige med Fornøjelse. Saaledes Fru Phister, der sandelig bærer sine 74 Aar som en Heltinde og som udtrunfede den myndige Rappenskralde Magdelones Repliker med fornøden Bidskhed. Og ved Siden af hende var Hr. Kolling et Mæhæ af en Ægtemand i rette Stil. Endvidere er og bliver Hr. Schram en uforglemmelig Radelzier: hans Udførelse af denne ubetydelige Rolle staar som et sikkert Tegn paa hans utrolige Talent for det Burleske. Hans stumme Spil fylder Scenen og bliver langt virkningsfuldere end selve Hr. Olaf Poulsens stærke Væren-paa-Færde.